Bijlage D behorend bij intergemeentelijk rampenbestrijdingsplan overstromingen en dijkdoorbraak DIJKRING OOIJPOLDER (dijkring 42)

Evacuatieplan personen bij dreigende overstroming

versie 27 januari 2010

Auteur: F.H.J. van Haaren
Laatste herziening: 27 januari 2010

Inhoud

1 Algemeen ... 1
1.1 Gebruiksaanwijzing ... 1
1.1.1 Indeling ... 1
1.1.2 Actualisatie ... 1
1.1.3 Definities ... 2
1.1.4 Uitgangspunten ... 3
1.2 Relatie tot rampbestrijdingsplan (RBP) en relatie tot andere processen ... 3
1.3 Netwerkoverzicht ... 4
1.3.1 Taken en verantwoordelijkheden ... 4
1.3.2 Landelijk netwerk ... 6
1.3.3 Organisatiestructuur intern ... 7
1.4 Categorieën personen ... 7
1.5 Globale tijdlijn evacuatie ... 8
1.6 Communicatie rondom evacuatie ... 10
1.6.1 Informatievoorziening binnen crisisorganisatie ... 10
1.6.2 Operationele informatie aan hulpverleners ... 11
1.6.3 Publieksvoorlichting ... 11
1.7 Bijstand of hulp door defensie of andere regio's ... 14

2 Concrete acties dijkring ... 15
2.1 Strategie ... 15
2.1.1 Gebied ... 15
2.1.2 Relatie tot andere dijkringen ... 17
2.2 Communicatie ... 17
2.2.1 Nationale voorlichting ... 17
2.3 Uitvoering ... 18
2.3.1 Aanvraag extra hulpverleners ... 18
2.3.2 Vervroegde evacuatie gezinnen hulpverleners ... 18
2.3.3 Uitgangsstellingen hulpverlening ... 18
2.3.4 Opvang binnen dijkring ... 19
2.3.5 Opvang buiten dijkring ... 19
2.4 Acties en beslispunten ... 19

3 Evacuatie zelfredzamen met eigen vervoer ... 20
3.1 Strategie ... 20
3.2 Communicatie ... 20
3.2.1 Instructie bevolking ... 20
3.2.2 Evacuatieroutes ... 21
3.3 Uitvoering ... 21
3.4 Acties ... 21

4 Evacuatie zelfredzamen zonder eigen vervoer ... 22
4.1 Strategie ... 22
4.1.1 Verzamelplaatsen evacués (geel pijltje op kaart 4 bijlage 1) ... 22
4.2 Communicatie ... 23
4.3 Uitvoering ... 23

4.3.1 Treinvervoer ... 23
4.3.2 Busvervoer ... 23

5 Evacuatie niet-zelfredzamen ... 25
5.1 Strategie ... 25
5.2 Communicatie ... 25
5.2.1 Contactgegevens en gemaakte afspraken ... 25
5.2.2 Publieksvoorlichting zorginstellingen ... 25
5.3 Uitvoering ... 25

6 Verkeersregulering ... 26
6.1 Strategie ... 26
6.1.1 Prioritering, tijdlijn, volgorde ... 26
6.2 Communicatie ... 27
6.2.1 Crisiscommunicatie t.b.v. hulpverleners ... 27
6.2.2 Publieksvoorlichting ... 27
6.3 Uitvoering van Afzetting ... 27
6.3.1 Taken en maatregelen binnen gebied ... 27
6.3.2 Taken en maatregelen buiten gebied ... 28
6.3.3 Definitie uitgangen en routes autoverkeer ... 28
6.3.4 Verbindingsafspraken ... 28

7 Afsluiting, toelating en bewaking van het geëvacueerde gebied ... 29
7.1 Strategie ... 29
7.2 Communicatie ... 29
7.2.1 Alarmering hulpverleners in geval van dijkdoorbraak ... 29
7.2.2 Informatie voor bewakers ... 29
7.2.3 Informatie voor evacués wat betreft het afgesloten gebied ... 29
7.2.4 Informatie voor achterblijvers ... 30
7.3 Uitvoering ... 30
7.3.1 Organisatie capaciteit en aflossing ... 30
7.3.2 Taken en maatregelen ... 30

8 Contactgegevens ... 31
8.1 Defensie ... 31
8.2 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ... 31
8.3 Dierenambulance Nijmegen ... 31
8.4 Rijkswaterstaat ... 31
8.5 Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen ... 31
8.6 Veiligheidsregio ... 32
8.7 Bus- en taxi vervoer ... 32
8.8 Gemeentelijk ... 32
8.8.1 Contactgegevens gemeenten ... 32
8.8.2 Voorlichters ... 32
8.9 Opvanglocaties buiten dijkring ... 32

Kaarten ... 33

1 Algemeen

1.1 Gebruiksaanwijzing

Dit betreft het evacuatieplan bij dreigende overstromingen voor personen van dijkring 42. Het is een gespecialiseerde uitwerking van het politieproces 'Ontruimen en Evacueren', uitsluitend bedoeld voor dreigende overstromingen.

Het evacuatieplan heeft betrekking op het moment nadat door het bevoegd gezag de beslissing is genomen om het bedreigde gebied te evacueren. Het plan is uitsluitend bedoeld voor preventieve evacuatie. Het doel van evacuatie is het in veiligheid brengen van personen.

1.1.1 Indeling

Dit evacuatieplan bestaat uit de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 1: Algemene informatie, visie en definities (eensluidend voor alle dijkringen in de provincie Gelderland)

Hoofdstuk 2: Specifieke informatie voor deze dijkring

De hoofdstukken daarna bestaan elk uit vier onderdelen:

I. strategie
II. communicatie
III. uitvoering
IV. acties en beslispunten

Hoofdstuk 3, 4 en 5 beschrijven de evacuatie voor:
Hoofdstuk 3: zelfredzamen met eigen vervoer
Hoofdstuk 4: zelfredzamen zonder eigen vervoer
Hoofdstuk 5: niet-zelfredzamen
Hoofdstuk 6: Verkeersregulering
Hoofdstuk 7: Afsluiting, toelating en bewaking van het geëvacueerde gebied.

In de Bijlagen zijn te vinden:

- Overzicht met adressen van opvangcentra in en buiten de dijkring
- Waakvlamafspraken
- Kaarten

1.1.2 Actualisatie

Om de actualiteit van de evacuatie- en ontruimingsplannen van dijkring 43 te garanderen, is het noodzakelijk dat de uitgewerkte plannen geborgd worden. Duidelijk moet zijn wie primair voor welke informatie/actualisatie verantwoordelijk is.

De politie is verantwoordelijk voor informatie en actualisatie van de hoofdstukken 2,3,6 en 7.

De veiligheidsregio en de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de informatie en actualisatie van de hoofdstukken 1,4 en 8.

De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) is verantwoordelijk voor de informatie en actualisatie van hoofdstuk 5.

Een duidelijke scheidslijn in hoofdstukken is eigenlijk niet te geven. Wel is hierbij vastgelegd welke actor het initiatief moet nemen tot aanpassing/actualisatie van de betreffende hoofdstukken. Deze bijlage wordt eens per 4 jaar, gelijk met het bijbehorende RBP, geactualiseerd.

1.1.3 Definities

Dijkring: Een dijkring is een gebied dat beschermd wordt tegen buitenwater door een primaire waterkering of door hoge gronden. Gebieden zijn als dijkringgebied aangewezen in de Wet op de Waterkering. Een dijkringgebied is een gebied omgeven door een primaire waterkering, zoals dijken, duinen en constructies voor het waterbeheer zoals sluizen en gemalen en hoge gronden.

Evacuatie: het geheel van maatregelen gericht op het voor langere tijd naar een veilige plaats verplaatsen van de inwoners (personen) uit het verwachte overstromingsgebied en het opvangen en verzorgen in andere gebieden, bedoeld om slachtoffers te voorkomen. Het gaat hier dus altijd om preventief evacueren. Er is nog geen sprake van een overstroming, wel van een dreiging.

Zelfredzamen met eigen vervoer: Personen die in een auto een bepaald gebied kunnen verlaten. Hieronder vallen ook meereizende kinderen (tijdig opgehaald van school en opvang) en andere medepassagiers (oudere familieleden of buren).

Zelfredzamen zonder eigen vervoer: Personen die alleen door middel van openbaar vervoer (regulier of speciaal georganiseerd) een bepaald gebied kunnen verlaten. Hieronder vallen ook meereizende kinderen. Dit is een percentage van het totaal aantal zelfredzamen.

Niet-zelfredzamen: Personen die door ziekte, handicap of leeftijd niet zelfredzaam zijn en om een bepaald gebied te verlaten gespecialiseerd vervoer en hulp nodig hebben. Hieronder vallen de bewoners van instellingen, patiënten in ziekenhuizen, verpleeghuizen en verzorgingshuizen, lichamelijk gehandicapten, verstandelijk gehandicapten, zintuiglijk gehandicapten, maar ook patiënten die thuiszorg krijgen. De GHOR en de instellingen zelf organiseren vervoer en opvang van niet-zelfredzamen.

Bedreigd gebied: Het gebied dat door overstroming bedreigd wordt en waar het na overstroming niet veilig is om te verblijven (daaronder vallen dus ook gebieden waar keteneffecten plaatsvinden, zoals uitval van voorzieningen, ingesloten raken door water, etc)

Veilige plaats:
Een veilige plaats is

1. *Plaats buiten een bedreigde dijkring.*
2. *Plaats binnen de bedreigde dijkring, waar volgens verwachting geen water komt en waar voorzieningen zijn getroffen voor langdurig verblijf.*

1.1.4 Uitgangspunten

Dit plan gaat niet over:

- Evacuatie van vee (de evacuatie van vee dient uitsluitend vooraf te gaan aan de evacuatie van personen)
- Benodigde acties voor bescherming van vitale infrastructuur
- Kosten/verrekening van bijstand
- Afschakelen nutsvoorzieningen
- Evacuatie van cultuurgoederen
- Identificatie van slachtoffers
- Uitvaartverzorging
- Continuering van (nood)opvang
- Evacuatie van gevangenen (Dienst Justitiële Inrichtingen zorgt daarvoor met eigen middelen en mensen)
- Herstel en terugkeer
- Evacuatie van crisiscentra
- De landelijke strategie voor grootschalige evacuaties (zie hiervoor 'Landelijk Operationeel Plan Evacuaties' van LOCC)
- Evacuatie 'Gelders Erfgoed'

De evacuatie van personen kan wel hinder ondervinden van bovenstaande onderwerpen.
Dit plan gaat uit van de huidige wetgeving en loopt niet vooruit op eventuele nieuwe Wet Veiligheidsregio's. Volgens deze wetgeving kan de minister van Binnenlandse Zaken (of Commissaris van de Koningin volgens mandaat) een evacuatie gelasten. De burgemeester start daadwerkelijk de evacuatie met een formele oproep aan de bevolking om het gebied binnen een bepaalde tijd te verlaten.

Er wordt voorlopig in dit plan geen gebruik gemaakt van reverse laning (alle banen gebruiken voor uitgaand verkeer), omdat dat een grondige analyse en voorbereiding vergt. Andere verkeersmaatregelen kunnen wel worden ingezet. Deze verkeersmaatregelen worden benoemd en toegelicht in hoofdstuk 6.

Aangenomen wordt dat wegen al onbruikbaar zijn voor evacuatieverkeer zodra er een klein laagje water op staat.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen 'vrijwillige' of 'verplichte' evacuatie. Het evacuatiebesluit betekent dat alle inwoners van het genoemde gebied het gebied moeten verlaten.

Een bovenverdieping van een gebouw dat onder water staat wordt in dit evacuatieplan niet als veilige plaats beschouwd. Hiervandaan moeten personen na overstroming immers gered worden.

1.2 Relatie tot rampbestrijdingsplan (RBP) en relatie tot andere processen

Dit evacuatieplan is een bijlage bij het intergemeentelijk Rampbestrijdingsplan Overstromingen en Dijkdoorbraak Dijkring Ooijpolder. Het betreft een aanvulling op de normale processen bij rampbestrijding.

1.3 Netwerkoverzicht

1.3.1 Taken en verantwoordelijkheden

Voor een exact overzicht van algemene taken en verantwoordelijkheden wordt verwezen naar het RBP. De volgende hoofdtaken zijn gerelateerd aan evacuatie:

Politie:
- verkeersregulering
- regulering van het inkomende hulpverleningsverkeer; begeleiding van hulpverleningskonvooien
- handhaving van de openbare orde en rechtsorde binnen en buiten de dijkring
- ontruimen
- bewaken

Brandweer:
- redding van personen (en huisdieren) uit moeilijke situaties

GHOR:
- uitvoering en coördinatie van het vervoer van niet-zelfredzamen

Gemeente
- coördinatie en opvang van evacués op verzamelplaatsen en het doorverwijzen van evacués naar opvangcentra binnen en/of buiten de dijkring
- realisering van wegafzettingen op afgesproken weggedeelten

Provincie
- coördinatie van opvang, binnen en buiten de provincie

Bedrijven:
- Nutsbedrijven: af- en aansluiten van de gas-, water en elektriciteitstoevoer naar het betreffende gebied
- KPN Telecom: ondersteuning op het gebied van verbindingen

Openbaarvervoersmaatschappijen:
- Vervoer (onder coördinatie van gemeente) van personen vanuit het getroffen gebied (vanaf opstapplaatsen) naar opvanglocaties

Defensie:
- op verzoek ondersteuning van de totale evacuatie met zwaar materieel
- opvang, mogelijk naar aanleiding van landelijke coördinatie
- verstrekken of onderhouden van verbindingen

Waterschap:
- dijkbewaking
- nooddijken / compartimentering
- (nood)reparatie van de dijken
- het adviseren van betrokken burgemeesters (RBT) en het ROT

Rijkswaterstaat / VCNL:

- het beheren van rijkswegen
- het reguleren van verkeer op rijkswegen
- het reguleren van het scheepvaartverkeer (Scheepvaart Verkeer Centrale)
- het adviseren van de betrokken burgemeesters (RBT) en ROT

1.3.2 Landelijk netwerk

Hieronder staat het contactschema tussen veiligheidsregio's, provincies en waterschappen, in een overzicht van regionale, departementale en nationale netwerkpartners.

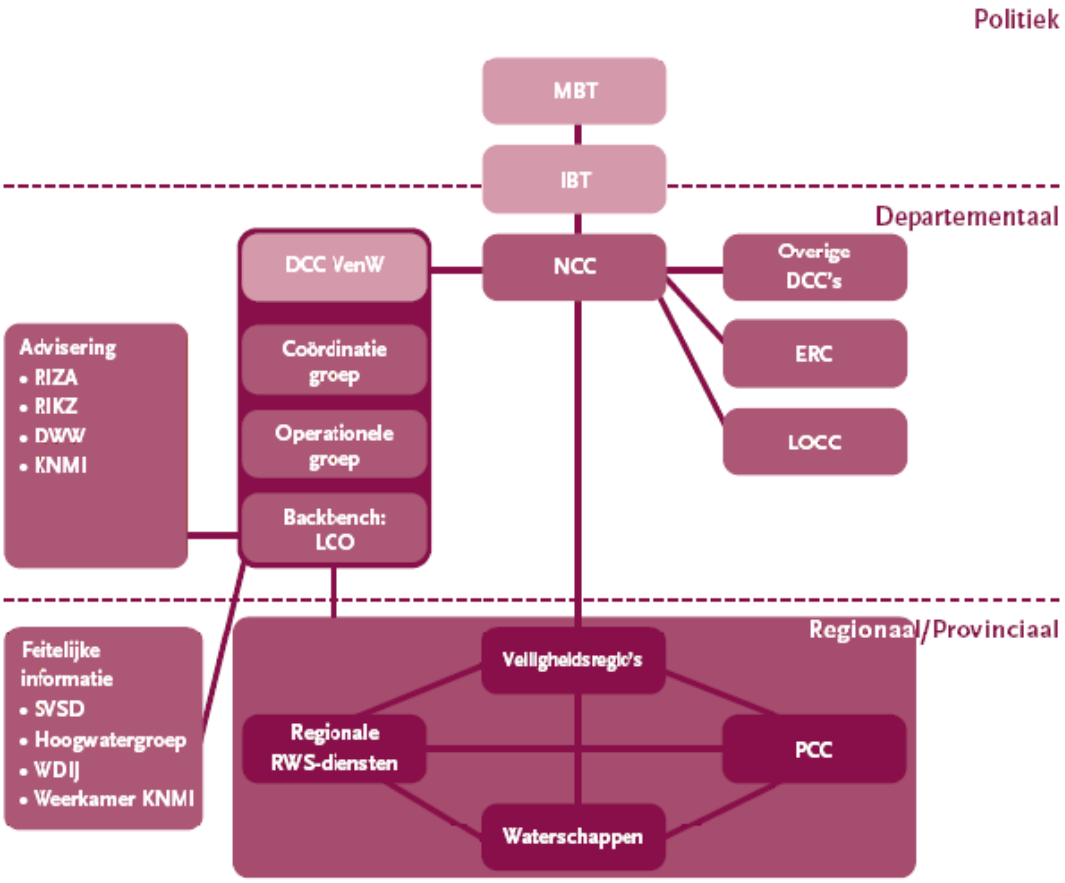

Figuur 1-1 Landelijk netwerk

Afkortingen:

- MBT: Ministerieel Beleids Team
- IBT: Interdepartementaal Beleids Team
- NCC: Nationaal Crisiscoördinatie Centrum
- ERC/NVC: Expertisecentrum Risico- en Crisiscoördinatie / Nationaal Voorlichtingscentrum
- LOCC: Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
- RIZA, RIKZ, DWW: nu Rijkswaterstaat Waterdienst
- DCC VenW: Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing Verkeer en Waterstaat
- LCO: Landelijke Coördinatie Commissie Overstromingsdreiging
- PCC: Provinciaal CoördinatieCentrum
- SVSD: Stormvloedwaarschuwingsdienst

1.3.3 Organisatiestructuur intern

Bij een dreigende overstroming wordt door de politie een Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO) ingesteld. De kern van de SGBO bestaat uit:

- Algemeen Commandant
- Chef Ondersteuning
- Chef Informatie
- Chef Opsporing
- Chef Mobiliteit
- Chef Bewaking en Beveiliging
- Chef Ordehandhaving
- Chef Slachtofferregistratie en Identificatie
- Coördinator Communicatie

De Korpschef participeert in het Regionaal Beleidsteam (RBT). De Algemeen Commandant is hoofd sectie politie in het ROT. De evacuatieleider wordt geleverd door de politie. Zijn/haar opdracht is:

- Het op een zo ordentelijk mogelijke wijze in veiligheid brengen van de inwoners van het bedreigde gebied (zie hoofdstuk 3 en 4)
- Coördinatie aan- en afvoer van hulpverleningseenheden naar het getroffen gebied (zie hoofdstuk 5)
- Verkeersregulering (zie hoofdstuk 6)
- Handhaving van de openbare orde in en buiten het getroffen gebied (zie hoofdstuk 7)
- Begeleiding bij herbewoning (wordt niet in dit evacuatieplan behandeld).

1.4 Categorieën personen

Bij evacuaties kan men uitgaan van enkele categorieën. De getallen zijn gebaseerd op gedocumenteerde empirische gegevens en op het Landelijk Operationeel Plan Evacuaties:

- Van alle inwoners van een dijkring geeft 80% gehoor aan oproep om te evacueren en verlaat het gebied; 20% blijft thuis.
- Van alle evacués is 90% zelfredzaam met eigen vervoer, 5% zelfredzaam zonder eigen vervoer en 5% niet-zelfredzaam.
- Maximaal 10% van alle zelfredzame evacués gaat naar (nood)opvang, de rest vindt zelf een veilige plek.
- Alle niet-zelfredzamen hebben (gespecialiseerde) opvang nodig.

Bij alle evacuaties moet worden uitgegaan van minimaal 0.01% dodelijke slachtoffers als gevolg van verplaatsing en extra spanningen.

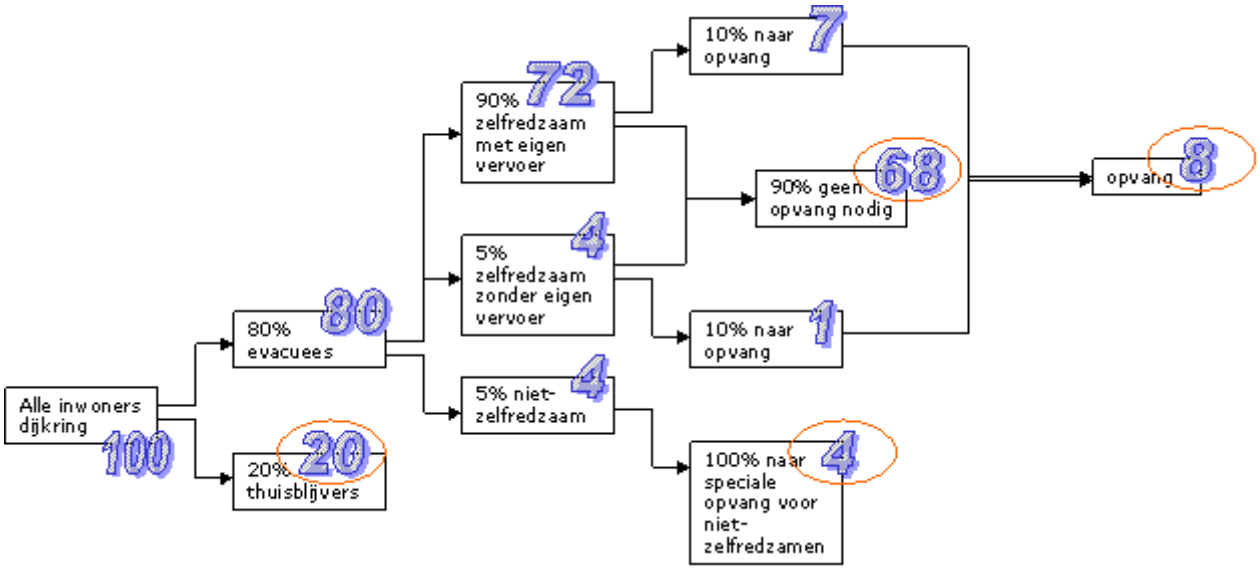

Figuur 1-2 Categorieën personen

Vertaling van het schema: Van de honderd inwoners blijven er dus twintig thuis. Van de honderd inwoners kan ruim tweederde (68 personen) zich volledig zelf redden. Deze mensen vertrekken zelf, vinden zelf een uitgang uit de dijkring en/of vinden onderdak bij familie of kennissen in veilige gebieden. Acht personen hebben opvang nodig. Vier personen hebben speciale opvang nodig.

Personen die gebruik maken van georganiseerde opvang worden door de betreffende gemeente (i.s.m. bijvoorbeeld het Rode Kruis) geregistreerd.

De thuisblijvers worden niet geregistreerd. De politie (met eventuele bijstand) bewaakt het gebied en beschermt het tegen plundering. De thuisblijvers kunnen niet worden gedwongen tot vertrek. Na afsluiting van het te evacueren gebied (zie hoofdstuk 7) kunnen deze mensen de dijkring nog wel uit; niet meer in.

1.5 Globale tijdlijn evacuatie

Het proces van evacuatie kan in de volgende fasen worden opgesplitst.

De eerste indicatie voor hoogwater op de rivieren wordt via hoogwaterverwachtingen van Rijkswaterstaat 10 dagen vooraf gegeven. Drie dagen voor het optreden van de piek van het hoogwater is de onzekerheid in de waterstand nog 25 cm. Het waterschap is in staat zwakke plekken in de dijk benoemen. Het besluit tot evacuatie moet genomen worden bij dergelijke onzekere informatie. Globaal gezien is er per dijkring in de provincie Gelderland 2.5 dag tijd om mensen in veiligheid te brengen.

De genoemde aandachtspunten komen in de hoofdstukken terug als acties, per onderwerp in een tijdlijn geplaatst, met tijdsmarges:

Fase 0: Voorbereiding

- Ontvangen waarschuwingen voor hoogwater van waterschap en/of RWS

- Beoordelen voorspellingen (door RWS), eventueel in relatie tot ongunstige weersomstandigheden
- Verzamelen actuele gegevens
- Voorbereiden maatregelen
- Informeren brandweer, regiopolitie, GHOR, burgemeesters en AOV door (kern)ROT
- Overzicht maken beschikbare mensen en middelen
- Actualiseren en verzamelen gegevens (in elk geval van zorginstellingen)
- Communicatieoverzicht opstellen en verbindingen leggen met voorlichters bij de gemeenten
- Communicatie volgens informatiefase of overtuigingsfase

Fase 1: Besluitvorming

- Het gaat bij overstromingsdreiging altijd om een buitengemeentelijke evacuatie voor lange duur (meer dan twee dagen).
- Mobiliseren alle benodigde hulpverleners (geef hen tot de start van de evacuatie de kans hun gezin in veiligheid te brengen)
- Voorwaarschuwing aan bevolking (informatie, advies)
- Voorbereiden busvervoer
- Een noodverordening dient enerzijds om de inwoners te kunnen dwingen mee te werken aan de evacuatie, en anderzijds om onbevoegden die na evacuatie in het betreffende gebied verkeren aan te kunnen houden. In verband met mogelijk verzet van de bevolking is het afgeven en het afkondigen van de noodverordening noodzakelijk. Indien de noodverordening van kracht is zal alleen personenvervoer worden toegestaan op de evacuatiewegen.
- Visie creëren en communiceren binnen de regio in opvattingen over risico's, zoals ongehoorzaam of paniekerig gedrag van mensen, onzekerheid van moment van dijkdoorbraak, onzekerheid van locatie van dijkdoorbraak, uitval van wegen (ongeval)
- Visie creëren en communiceren binnen de regio in communicatie (media, boodschap, zender, regelmaat)
- Besluit nemen over het uiterste tijdstip van afsluiting van voorzieningen (elektriciteit, telefoon)
- Beoordeling situatie buiten de dijkring
- Bepalen strategieën (ook: wat te doen als er te weinig tijd blijkt te zijn)
- Kiezen scenario: denk ook aan grotere doorbraakscenario's bijvoorbeeld van Maas naar Waal en van Duitsland naar IJssel
- Strategie en scenario bepalen binnen de regio over van benodigde tijd voor evacuatie (in het rivierengebied geldt globaal gezien een benodigde tijd van 3 dagen tijd voor totale evacuatie dijkring)
- Besluit nemen over (starten en stoppen) evacuatie vee
- Besluit nemen over (versnelde) evacuatie niet-zelfredzamen en informeren alle zorgverleners
- Informeren bedrijven
- Informeren agrariërs over evacuatie van vee
- Onder verantwoordelijkheid van de korpschef van de regiopolitie zal een operationeel plan voor de uitvoering van de evacuatie van de dijkring worden opgesteld.
- Vaststellen hoe om te gaan met interprovinciale of landelijke regie of coördinatie, ook als dat niet past op de locale/regionale visie op de evacuatie
- Voorbereiden van bijstandsaanvraag wanneer deze noodzaak wordt verwacht
- Voorbereiden opvanglocaties

Fase 2: Uitvoering

- Communicatie over besluit tot evacuatie en te volgen strategie (denk aan onderverdeling eigen vervoer / geen eigen vervoer)
- Organiseren en communiceren (start) busvervoer en opstapplaatsen
- Openstelling opvanglocaties (inclusief registratie)
- Verkeersregulering en –monitoring
- Registratie blijft gemeentelijk proces
- GHOR regelt registratie van niet-zelfredzamen
- Communicatie betreft instructie aan de bevolking
- Afhankelijk van de plaats van een mogelijke dijkdoorbraak of overstroming in het bedreigde gebied zal met de evacuatie begonnen worden in de plaatsen die het eerst bedreigd worden (zie hoofdstuk 2).
- Voorbereiden toelatingsbeleid en bewaking van de dijkring
- Afstemming met bedrijven, ook over afsluiting van nutsvoorzieningen
- Aanvragen van bijstand indien nodig

Fase 3: Bewaking

- Bewaking van het gebied
- Overzicht van 'achterblijvers'.
- Besluit over (nood)evacuatie van bewakers.

Fase 4: Afronding

- Aandacht voor factoren die effect hebben op de nafase en de terugkeer.

1.6 Communicatie rondom evacuatie

In alle fasen speelt eenduidige communicatie een hoofdrol. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen informatievoorziening binnen het netwerk van hulpverlening , voorlichting aan de hulpverleners en publieksvoorlichting (richting burgers en organisaties).
De publieksvoorlichting zal gebeuren door de betreffende gemeenten en wordt gecoördineerd vanuit het ROT.

1.6.1 Informatievoorziening binnen crisisorganisatie

Richting RBT

RBT verwacht van ROT advies over de te volgen scenario/strategie-combinatie, incl:

- verwachte doorlooptijd van de strategie
- beslag op middelen
- mogelijke knelpunten
- hulpvraag / verwachte benodigde bijstand
- overzicht alternatieven (zijn ze nog haalbaar, zo ja: randvoorwaarden, zo nee: waarom niet)

De gemeente zal een omgevingsanalyse maken, met daarin welk beeld de burgers hebben van de crisis. De omgevingsanalyse wordt door de gemeenten gepresenteerd aan het ROT. Gebruik deze informatie ook voor de organisatie van de evacuatie.

Tussen de betrokken organisaties
De contacten tussen betrokken organisaties bij dreigende overstroming zijn vastgelegd:

- waterschap en gemeentes: bij dreigende overstroming wordt een liaison van het waterschap in het ROT en RBT uitgenodigd
- gemeentes houden onderling contact via RBT en situatierapportages
- gemeentes en provincie houden onderling contact via situatierapportages.

Omgevingsanalyses
Gemeenten maken omgevingsanalyses, liefst in samenwerking met en met hulp van de politie. Dit zijn overzichten van de sfeer die heerst, gebaseerd op berichten in de pers en op indrukken van hulpverleners. Hieruit kan opgemaakt worden welke accenten in de crisiscommunicatie aangebracht moeten worden (bijvoorbeeld of meer of minder overtuiging nodig is) en waar/of knelpunten in de hulpverlening gevoeld worden door de bevolking.

1.6.2 Operationele informatie aan hulpverleners

De volgende zaken zijn van belang voor communicatie binnen de crisisorganisatie bij evacuaties. Zorg dat iedereen dezelfde feitelijke informatie krijgt. Behalve de media zijn hulpverleners zijn ook een belangrijke bron van informatie voor burgers, zij hebben dus ook publieksinformatie nodig:

- Wat is de inhoud van de genomen besluiten?
- In welke fase van evacuatie bevindt men zich?
- Wat wordt er verwacht van de betreffende hulpverlener?
- Wat mogen de hulpverleners verwachten van de organisatie?
- Wat is het moment van het volgende besluit?
- Extra informatie voor hulpverleners: moment van evacueren van het gezin, incl. opvanglocatie en op welke manier contact zal blijven bestaan
- Niet-hulpverlenende medewerkers: moeten ze paraat blijven of niet?
- Buschauffeurs: instellen van informatienummer

1.6.3 Publieksvoorlichting

De publieksvoorlichting is een taak van de gemeenten. Vanuit dit evacuatieplan worden de belangrijkste communicatie-elementen en kernboodschappen aangereikt aan de gemeentelijke voorlichters. Binnen het ROT is een regionaal coördinatiecentrum publiek- en persvoorlichting opgericht. Het hoofddoel van publieksvoorlichting is om optimale medewerking van de bevolking te krijgen om de evacuatie zo soepel mogelijk te laten verlopen. De nadruk ligt hierbij op het stimuleren van de zelfredzaamheid van mensen.

Gemeenten werken samen met de rampenzender. Informatie over het benaderen van de rampenzender staat vermeld in het intergemeentelijk rampenbestrijdingsplan.

Bij landelijke problematiek coördineert ERC/NVC de crisiscommunicatie. De veiligheidsregio’s zijn dan uitvoerend en opereren volgens de kaders die ERC/NVC aangeeft.
Bij een regionale of lokale calamiteit zullen naar verwachting geen kaders gesteld worden en zijn de gemeenten verantwoordelijke voor doelgerichte en samenhangende crisiscommunicatie.

Voorlichting aan bedrijven en organisaties
Communicatie met bedrijven en organisaties loopt ook via gemeente (via ROT). Denk aan:

- Bedrijven (Kamer van Koophandel)
- Ondernemersverenigingen
- LTO (evacuatie van vee)
- Rode Kruis (inzet van vrijwilligers voor opvang)

Denk ook aan convenanten met bedrijven of organisaties.

N.B. Voor veel ondernemers (vooral agrariërs) is duidelijkheid over schaderegelingen een voorwaarde voordat zij hun bedrijf verlaten. Dit is een zaak van verzekeraars en het ministerie van Economische Zaken. Hierin wordt niet voorzien in dit evacuatieplan.

Communicatie met ziekenhuizen, verpleeghuizen en andere zorginstellingen verlopen uitsluitend via GHOR (binnen ROT). Instellingen volgen hun eigen hergroeperingsregelingen bij evacuaties. Instellingen en contactpersonen staan in hoofdstuk 5.

Woordvoering door bestuurders
Woordvoering door bestuurders moet worden beperkt tot één persoon (bijvoorbeeld de burgemeester of de korpschef) om verwarring bij burgers te voorkomen. Dit wordt binnen het actiecentrum voorlichting van het ROT afgestemd.
Denk aan timing:

- Regelmatige communicatie is nodig is om vertrouwen te wekken bij de bevolking.
- Houd het kort! Tijd voor woordvoering verkort de tijd die nodig is voor besluitvorming.
- Zorg voor persconferenties net voorafgaand aan journaals op het hele uur, dan wordt de boodschap meteen uitgezonden.
- Hulpverleners dienen belangrijke berichten te krijgen voordat de bestuurder ze op het nieuws aan het publiek geeft. Ze hebben ook meer achtergrondinfo nodig dan de bestuurder in de beschikbare tijd aan het publiek kan geven.

Publieksvoorlichting per fase

<u>Fase 0 Voorbereiding</u>
Doel: Informatieverstrekking, mensen laten wennen aan het idee van mogelijke evacuatie

Aan te leveren elementen aan voorlichting:

- Voorbereiding eventuele evacuatie is begonnen
- Nog geen sprake van vrijwillige of gedwongen evacuatie
- Op welk tijdstip is er nieuwe informatie te verwachten
- Mensen kunnen zich nog aanmelden voor sms-alert (hierbij vermelden dat sms-alert alleen op het allerlaatste moment wordt ingezet bij wijze van noodoproep en dat het niet als informatiebron gebruikt kan worden)

Media in deze fase:

- Radio en tv
- Persberichten, dagbladen
- Website gemeente

<u>Fase 1 Besluitvorming</u>
De communicatie-elementen in deze fase zullen vooral nog bij RBT vandaan komen.
Doel: Overtuiging van de dreiging , instructie voor voorbereiding

Aan te leveren elementen aan voorlichting:

- Voorbereiding eventuele evacuatie gaat nieuwe fase in
- Verwacht tijdstip van besluit om wel/niet te evacueren
- *Scholen blijven open tot aan [dag] LET OP: politie adviseert, scholen beslissen zelf, maar het is communicatief een heel belangrijk aandachtspunt*
- Afgelasting bepaalde evenementen
- Opvang: waar, wanneer en hoe
- In geval van evacuatie zal de gemeente zich met name richten op niet-zelfredzamen. Niet-zelfredzamen die niet in een zorginstelling verblijven of bij de thuiszorg bekend zijn kunnen zich aanmelden bij [tel nummer], [e-mail], [(thuis)zorgorganisatie]
- In geval van evacuatie zal ook openbaar vervoer geregeld worden; informatie volgt
- Wat kunnen mensen doen om zich voor te bereiden (zorgen voor een noodpakket met voedsel, drinkwater, warme kleren, laarzen, paspoort, extra benzine voor de auto, zaklamp, radio, batterijen, medicijnen)
- Hoe kunnen mensen hun huis voorbereiden: indien mogelijk apparatuur zoals tv's en computers naar de eerste verdieping brengen.
- Op welk tijdstip is er nieuwe informatie te verwachten [tel nummer]

Media in deze fase:

- Huis-aan-huis-krant
- Persberichten, dagbladen
- Website gemeente
- Radio en tv
- Eventueel speciale huis-aan-huis-brief
- www.crisis.nl
- Call center [tel nummer]

Aandachtspunten in deze fase:

- Bij evacuatie van gezinnen van hulpverleners: deze informatie opnemen in de communicatie. Doel: rust bewaren, geen paniek over ongelijke behandeling. Media: website gemeente, call center.
- Aan te leveren elementen aan voorlichting:
    - Gezinnen van hulpverleners geëvacueerd in verband met dreigende algehele evacuatie
    - Dit is standaardprocedure
    - Stelt hulpverleners in staat tijdens eventuele daadwerkelijke evacuatie beter te functioneren
- Tijdens deze fase dienen ook tankstations en supermarkten te worden ingelicht: extra bevoorrading is gewenst ivm mogelijk hamsteren door bevolking. Geef aan wat de overheid doet en wat van de burgers verwacht wordt
- Zorginstellingen. In deze fase is een voorwaarschuwing voor evacuatie gewenst. Zie hoofdstuk 5 voor contactgegevens.
- Agrariërs. Informatie voor agrariërs loopt via gemeente en LTO. Doel: overtuiging van dreiging, informatie bieden die nodig is voor voorbereiding, geef aan dat de overheid oog heeft voor het bedrijfsbelang. Elementen aan te leveren aan voorlichting
    - Tot wanneer is veevervoer toegestaan
    - Volgorde van ontruiming vee per regio/type vee
    - Agrariërs dienen eigen transport te regelen (verwijzen naar LTO)
    - Mogelijke risico's ivm dierziektes in het gebied

- Duidelijkheid bieden over schaderegelingen
- Zorginstellingen. In deze fase is een voorwaarschuwing voor evacuatie gewenst. Zie hoofdstuk 5 voor contactgegevens.

Fase 2 Uitvoering

In deze fase gaat het om concrete aanwijzingen aan burgers en organisaties wat ze moeten doen. De inhoud van deze instructies voor elke wijze van evacuatie zijn te vinden in de hoofdstukken 3, 4 en 5.

Fase 3 Bewaking

In deze fase wordt de afsluiting en bewaking van het gebied geregeld.

Fase 4 Nafase

In de nafase van de evacuatie zal communicatie door andere instanties worden overgenomen. Hierover staat niets vermeld in dit plan.

1.7 Bijstand of hulp door defensie of andere regio's

Onbeperkte beschikbaarheid van mensen en middelen is niet realistisch bij de dreiging. Waarschijnlijk is het hele rivierengebied bedreigd en bezig met evacuatie. Ook moet er rekening gehouden worden met aflossing en overdracht van bepaalde functies. Dit wordt dijkringoverstijgend, namelijk op het niveau van de veiligheidsregio, geregeld.

Bijstand wordt vormgegeven door civiel-militaire samenwerking (zie catalogus). Daarin zijn per hulpvraag de mogelijkheden weergegeven.

2 Concrete acties dijkring

2.1 Strategie

2.1.1 Gebied

Het gebied van de Ooijpolder behoort tot het werkgebied van Waterschap Rivierenland. De Ooijpolder wordt begrenst door de rivieren Boven-Rijn en Waal in het noorden, de hoge gronden ten oosten van Nijmegen in het zuidwesten en de landsgrens met Duitsland in het oosten. Dit gebied vormt het dijkringgebied 42. Praktisch loopt het gebied door in Duitsland tot Xanten en vormt zo feitelijk een internationale dijkring. Het Duitse deel wordt beheerd door een Deichverband. Een gevolg hiervan is dat bij een overstroming of dijkdoorbraak in het Nederlandse gedeelte het overstromingswater ook aan de andere kant van de grens in het Duitse gebied instroomt, en andersom.
De waterkeringen van deze dijkring voldoen in Nederland aan de landelijk gestelde veiligheidsnorm sinds de dijkverbeteringen die tot het jaar 2000 zijn uitgevoerd. Volgens deze norm, de zogeheten Hydraulische Randvoorwaarden 1996, is er een kans op inundatie van 1 op 1250 jaar, uitgaande van een maatgevende afvoer van 15.000 m3 per seconde bij Lobith (kilometerraai 862). De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is verantwoordelijk voor de evacuatie bij dreigende overstroming.

Bedreigd gebied

Het door overstroming bedreigd gebied in deze dijkring betreft de gehele dijkring (zie kaart Bijlage 1). Voor de beeldvorming is als voorbeeld bij deze dijkring gekozen voor een doorbraak bij Erlecom, de kaart is afkomstig uit de overstromingenatlas vanuit het programma Viking.

Deze Dijkring stroomt geheel onder water. In de richting van Nijmegen en Beek Ubbergen blijft de rand van de dijkring, heuvelopwaarts droog, maar is niet geschikt voor opvang van evacués.

Gemeente	Plaats	Aantal inwoners	Aantal woningen
Millingen aan de Rijn:	Millingen aan de Rijn	5857	2410
Ubbergen:	Beek	3450	1385
	Ubbergen	485	192
	Erlekom	165	60
	Kekerdom	590	236
	Leuth	1785	689
	Ooij	2365	963
	Persingen	102	37
Groesbeek	Groesbeek	430	140
Nijmegen	Schependom	239	110
*opgave 2009	TOTAAL	15.468*	6.222*

Het totaal aantal mensen in dit bedreigd gebied is dus ongeveer 15.500. Het aantal voertuigen in bedreigd gebied is ongeveer 7.970. (gegevens uit evacuatiecalculator)

Scenario's

Er zijn twee verschillende overstromingen scenario's voor deze dijkring.

1. Doorbraakplaats Erlecom in het Nederlandse gedeelte van de Ooy-Duffeltpolder. De bres ligt in de Erlecomse polder. Deze is ca. 3 uur na de doorbraak vol waarna het water verder de Ooijpolder vult in de richting van de gemeente Ubbergen en de Nieuwe Rijksweg. Nog geen 3 uur later loopt het water Duitsland in langs de Querdeich en bereikt 40 uur na doorbraak de lokale dijk Griethausen-Kalkar.
2. Een overstroming als gevolg van een doorbraakplaats in Duitsland, doorbraakplaats Düffelward is aan de Rijn gelegen, tegenover Lobith, aan een oude Rijnstrang. Het water passeert na 9 uur de Querdamm en stroomt de Ooijpolder in waardoor als 1e de plaatsen Leuth, Kerkerdom en Millingen aan de Rijn zullen onderlopen. De hele dijkring staat na 18 uur vol. Tussen 60 en 72 uur na doorbraak begint het water over de dijk tussen Nijmegen en de Ooij te stromen. Na 6 dagen gaat het water ook terugstromen via de bres. Oostwaarts wordt de overstroming beperkt door de compartimenteringsdijk tussen Griethausen en Kalkar.

Per scenario zijn de volgende zaken van belang:

- Wat betekent een dreigende overstroming voor deze dijkring?
- Scenario's overstroming vanuit de rivier (prioriteit in volgorde)
- Wat te doen met gebieden die droog blijven?
- Doorkijk naar nafase: wederopbouw, herstel en psychosociale nazorg
- Acute dijkdoorbraak: wat dan?
- Wat is de verwachte doorlooptijd van de strategie?

Globale evacuatiestrategie voor deze dijkring

Deze dijkring grenst aan Duitsland. In de richting van Duitsland zijn 4 uitgangen.
Deze wegen naar Duitsland zijn niet meegenomen in berekening.
Alleen de wegen naar Nijmegen en Berg en Dal zijn meegerekend.

Scenario 'alle uitgangen beschikbaar' en scenario 'oost' zijn niet te berekenen omdat de gebieden in Duitsland niet gedefinieerd zijn.
Hieruit volgt dat alleen het scenario waar al het verkeer richting Berg en Dal en Nijmegen rijdt, berekend kan worden. Hieronder volgt de uitwerking van dit scenario.

scenario	referentie	nabij	verkeersmanagement
West scenario	6 uur	7,5 uur	6 uur

Bij normale omstandigheden zal de wachttijd bij de uitgangen uit het gebied ongeveer 6 uren bedragen. De totale evacuatietijd is ongeveer tussen de 6 en 7,5 uur. Er is geen opvang mogelijk binnen de dijkring.

De uitgangen uit de dijkring zijn:

1.	Nieuwe Ubbergseweg	richting Nijmegen
2.	Beekmansdalseweg	richting Nijmegen
3.	Ubbergse Holleweg	richting Nijmegen
4.	Oude Holleweg	richting Berg en Dal
5.	Nieuwe Holleweg	richting Berg en Dal
6.	N325 Nieuwe Rijksstraatwg	richting Duitsland
7.	Grunerweg	richting Duitsland

8. Molenstraat richting Duitsland
9. N840 Heerbaan richting Duitsland

Gezien het feit dat er geen verkeer het gebied in komt rijden zullen de inkomende wegen ter beschikking staan van de hulpverleners.

Conclusie; deze dijkring levert voor wat betreft evacuatie geen problemen op. De totale evacuatietijd is maximaal 7,5 uur. Als de wegen naar Duitsland ook beschikbaar zijn, dan verkort dit de evacuatietijd aanzienlijk.

Locatie en aanpak speciale objecten

Vitale infrastructuur:
Er ligt in de dijkring een hoofdtransportroute van het aardgasnetwerk onder de grond. Op de kaartbijlage is op kaart 6 de ligging weergegeven.
Risicos bij overstromingen is gering. Het gevaar ligt meer bij graafwerkzaamheden.

Bedrijven:
Binnen de dijkring zijn geen speciale bedrijven aangewezen als risicobedrijven.
Aanpak: Bedrijven worden van het besluit tot evacuatie op de hoogte gesteld zoals in het rampenplan deel 1 wordt beschreven. Bedrijven met gevaarlijke stoffen of processen volgen hun eigen evacuatie- of afschakelplan. Onder bedrijven vallen ook agrarische bedrijven (denk aan milieugevaarlijke stoffen).

2.1.2 Relatie tot andere dijkringen

Wanneer omringende dijkringen (gebied in Duitsland) bedreigd worden kan dit gebied niet als opvanggebied dienen. De opvanglocaties die wel beschikbaar zijn, staan in hoofdstuk 8. De dijkring kan niet faciliterend optreden voor een verplaatst crisis- of operationeel centrum of bij extra hulpverlening. Er zal hier sprake zijn van landelijke coördinatie.

Wanneer omringende dijkringen bedreigd worden kan deze dijkring niet als doorvoergebied dienen. Voor het regelen van de verkeersstromen op de hoofdwegenstructuur (beheerd door RWS) is RWS/VCNL verantwoordelijk. De regio is verantwoordelijk voor het niet laten vastlopen van het verkeer binnen en direct buiten dijkring. Dit wordt op het moment dat het nodig is geregeld. Er is geen verkeersplan voor deze situatie beschikbaar.

Gegevens van contactpersonen staan in hoofdstuk 8.

2.2 Communicatie

Voor de feitelijke pers- en publieksvoorlichting kan tot en met GRIP 2 gebruik gemaakt worden van het regionaal proces voorlichting uit het rampenplan. Vanaf GRIP 2 wordt dit proces automatisch opgestart. In beide gevallen worden de activiteiten afgestemd met de coördinator voorlichting, die alle functies binnen het proces aanstuurt. De bereikbaarheidsgegevens van alle partijen zijn daartoe opgenomen in het regionale deelplan voorlichting.

2.2.1 Nationale voorlichting

Afhankelijk van de mate van opschaling zal ook op nationaal niveau voorlichting plaatsvinden. Het Expertisecentrum voor Risico- en Crisiscommunicatie (ERC) kan op nationaal niveau worden

belast met de coördinatie van de nationale voorlichting en de advisering hierover. Het ERC zoekt hierbij afstemming met de regionale partners. Het is verstandig om als gemeente cq regio, in een vroeg stadium zelf de vraag over voorlichting neer te leggen op nationaal niveau (via het PCC en het NCC)

Algemene boodschap voor zelfredzamen met eigen vervoer: Neem hoofdwegen (kies niet per se voor de dichtstbijzijnde uitgang). Er vindt geen verkeersregeling plaats in het gebied. Neem al uw huisdieren mee. Als u hulp nodig heeft bij het transport van uw huisdieren bel: dierenambulance Nijmegen Thijmstraat 121, telefoonnummer 024 3550222

Algemene boodschap voor zelfredzamen zonder eigen vervoer: Maak gebruik van regulier openbaar vervoer. Er wordt speciaal busvervoer ingezet. Kleine huisdieren kunnen mee met de bus. Voor hulp bij het transport van grote en/of gevaarlijke huisdieren bel: dierenambulance Nijmegen Thijmstraat 121, telefoonnummer 024 3550222.
Bij de communicatie moet betrokken worden dat er gemiddeld 15 personen per bus vervoerd kunnen worden. Dit in verband met het meenemen van goederen en huisdieren.

2.3 Uitvoering

2.3.1 Aanvraag extra hulpverleners

Op het moment dat extra hulpverlening uit andere regio's nodig zijn, wordt dat door het ROT/RBT georganiseerd.

2.3.2 Vervroegde evacuatie gezinnen hulpverleners

Om zeker te kunnen zijn van de inzet van hulpverleners krijgen zij de mogelijkheid om vroegtijdig hun gezin in veiligheid te brengen. Wie behoren tot dit gezin bepaalt de hulpverlener zelf.

Vroegtijdige evacuatie van gezinnen van hulpverleners geeft onrust in de omgeving. Paniek wordt voorkomen door adequate communicatie (heldere informatie) in deze omgeving. Wanneer personen uit de omgeving hierdoor ook vertrekken uit het bedreigde gebied is dat een positieve ontwikkeling. Verkeersmaatregelen moeten op dit vroegtijdig vertrek uit eigen beweging afgestemd zijn.

2.3.3 Uitgangsstellingen hulpverlening

Opstelplaats hulpverleningsvoertuigen:
De opstelplaats voor de hulpverleningsvoertuigen (bussen, ambulances, etc.) is de Nieuwe Ubbergseweg (van Traianusplein Nijmegen, benedenwaarts richting Beek).

Inrichting opstelplaats:
1. Bussen
2. Militaire hulpvoertuigen
3. Begeleidende politievoertuigen
4. Voertuigen brandweer
5. De politie is belast met de samenstelling van konvooien en het aangeven van bestemmingsrichting van konvooien

2.3.4 Opvang binnen dijkring

Binnen de dijkring is geen opvang beschikbaar.

Defensie kan via civiel-militaire samenwerking kortdurende opvang realiseren (zie catalogus). De bijstand wordt aangevraagd via de formele procedure. Deze opvanglocatie is op provinciaal niveau geregeld.

De Gelderse opvanglocaties worden benoemd in hoofdstuk 8.

2.3.5 Opvang buiten dijkring

Opvang in locaties buiten de dijkring worden door de provincie gecoördineerd. Afspraken hierover lopen via ROT/RBT. Ook zal hier landelijke afstemming worden gezocht. De Jan Massinkhal aan de Dukenburgseweg nr 5 te Nijmegen is als eerste opvanglocatie aangewezen. vanuit deze locatie zak verder vervoer worden georganiseerd.

2.4 Acties en beslispunten

Acties en beslispunten:

- Strategie op basis van scenario
- Datum/tijd voor besluitvormingstraject (besluitvorming, waarschuwing, afstemming)
- Opvragen actuele gegevens
- Definiëren benodigde en beschikbare tijd
- Definiëren benodigde en beschikbare middelen
- Voorbereiding verkeersplan
- Voorbereiding evacuatie niet-zelfredzamen (inlichten instellingen)
- Voorbereiding evacuatiebesluit (besluit nemen en eenduidig communiceren)

3 Evacuatie zelfredzamen met eigen vervoer

3.1 Strategie

Beschrijving hoe de evacuatie binnen dijkring globaal wordt aangepakt.

Van de totale bevolking van 15.468 personen zal naar schatting 72% zelf met de auto het gebied verlaten. Dit komt neer op 11.060 personen. Van deze groep komt naar schatting 10% naar de opvanglocaties; dit komt neer op ongeveer 1.550 personen.

3.2 Communicatie

3.2.1 Instructie bevolking

Doel: Eenduidige instructie van de bevolking wat te doen.

Aan te leveren elementen aan voorlichting:

- de verwachte duur van evacuatie
- waarheen evacueren (welke gebieden zijn veilig)
- waar is opvang geregeld voor degenen die geen eigen opvang hebben
- wat is er ter plekke te verwachten
- welke routes te kiezen
- volg de instructies onderweg en zet de radio aan op de rampenzender (omroep Gelderland)
- meenemen:
    - direct eetbaar voedsel voor onderweg
    - drinkwater voor onderweg
    - warme kleren
    - toiletspullen
    - paspoort
    - medicijnen
    - zaklamp
    - radio
    - batterijen
- vóór wanneer wordt men geacht vertrokken te zijn (ultimatum)
- hoe om te gaan met huisdieren
- hoe het huis achter te laten (gas afsluiten, elektriciteit uitschakelen, buitendeur op slot, binnendeuren open)
- wanneer komt de volgende informatie en op welke wijze

Communicatie over pompstations mbt

- resterende voorraad
- bevoorrading
- signalering aan publiek als voorraad op is: bij pompstation zelf en via de radio.

Media:

- Bewonersbrief (alleen indien hier nog voldoende tijd voor is (3 dagen vóór ultimatum))
- Rampenzender Omroep Gelderland
- sms-bericht via sms-alert, alleen gebruiken als er tijdens de evacuatie een incident optreedt dat acute respons nodig heeft (dijkdoorbraak, stroomuitval waardoor route-info niet meer werkt etc)
- www.crisis.nl
- call center
- Omroepwagens vanaf één dag voorafgaand aan ultimatum

3.2.2 Evacuatieroutes

De volgende uitgangen uit de dijkring zijn beschikbaar:

1.	Nieuwe Ubbergseweg	richting Nijmegen
2.	Beekmansdalseweg	richting Nijmegen
3.	Ubbergse Holleweg	richting Nijmegen
4.	Oude Holleweg	richting Berg en Dal
5.	Nieuwe Holleweg	richting Berg en Dal
6.	N325 Nieuwe Rijksstraatwg	richting Duitsland
7.	Grunerweg	richting Duitsland
8.	Molenstraat	richting Duitsland
9.	N840 Heerbaan	richting Duitsland

Wanneer er uitgangen uitvallen door omstandigheden zal dit via de publieksvoorlichting worden gecommuniceerd. Hierbij moeten duidelijk openblijvende uitgangen en eventuele alternatieven worden genoemd.

3.3 Uitvoering

Definiëren uitvoering door:

- Benodigde verkeersmaatregelen
- Inzet van hulpdiensten bij verkeersregulering
- Hoe om gaan met ongelukken en wegversperringen
- Contact met RWS/KLPD/VCNL bij aansluiting op hoofdwegennet
- Monitoren verkeerssituatie

3.4 Acties

Acties om de evacuatie van zelfredzamen met eigen vervoer goed te laten verlopen, in de juiste volgorde, wordt binnen het SGBO politie door de chef mobiliteit gecoördineerd.

4 Evacuatie zelfredzamen zonder eigen vervoer

4.1 Strategie

Voor het vervoer van zelfredzamen zonder eigen vervoer zijn verzamelplaatsen gedefinieerd. Vanuit deze plaatsen wordt busvervoer geregeld. Gezien het geringe aantal personen dat verwacht wordt bij de opstapplaatsen (60) zullen met meegebrachte tassen en dieren ongeveer 4 a 5 bussen voldoende zijn. Geschat wordt dat er ongeveer 15 personen met bagage en huisdieren per bus vervoerd kunnen worden. Deze kunnen achter elkaar aanrijden langs de opstapplaatsen.

4.1.1 Verzamelplaatsen evacués (geel pijltje op kaart 4 bijlage 1)

Ooij:
Reinier van Ooijplein
Persingen:
Bus aanrijden via het Hollands Duits gemaal, kan hij in laten stoppen bij de kerk om vervolgens verder te rijden via de Hubertusweg. (rondje rijden)
Erlecom:
Deze bus kan het makkelijkst via Leuth de Erlecomseweg in rijden. In laten stappen bij Erlecomseweg 42 (garage) . De bus kan dan via de dijk richting Ooij om de polder weer te verlaten via de Hubertusweg.
Eventueel kan deze bus nog via Ooij om daar te assisteren.
Leuth:
Bij de Vriendenkring aan de Steenheuvelsestraat
Kekerdom:
Dorpshuis aan de Weverstraat
Millingen aan de Rijn:
Oranjeplein (hier kunnen alle bussen naast elkaar staan) Of de Kerk (hier rondje om de kerk rijden) de grens (naast elkaar staan op de bushalte).
Groesbeek:
Nijmegen (Schependom):
Beek:
Supermarkt aan de Waterstraat
Ubbergen:
Rijksstraatweg aansluiting Parallelweg

De evacués die uit het gebied worden opgehaald vanaf de verzamelplaatsen zullen op de genoemde adressen worden samengebracht. Vanuit deze locaties zal een registratie plaatsvinden, waarbij naam, adres, telefoonnummer en opvanglocatie van de evacués worden genoteerd. Als opvanglocatie is in eerste instantie de Jan Massinkhal aan de Nieuwe Dukenburgseweg 5 aangewezen in Nijmegen. Vanuit hier zal verder vervoer worden georganiseerd.

Van de totale bevolking van 15.468 personen beschikt naar schatting 4% niet over eigen vervoer. Dit komt neer op ongeveer 620 personen. Van deze groep komt naar schatting 10% per bus of openbaar vervoer naar de opvangfaciliteiten, dit komt neer op 60 personen.

4.2 Communicatie

Doel: Eenduidige instructie van de bevolking hoe ze het gebied met openbaar of georganiseerd vervoer kunnen verlaten.

Aan te leveren elementen aan voorlichting:

- welke opstapplekken zijn er (zie overzicht in hoofdstuk 4.1.1, zie ook kaart)
- op welke tijden kan men opstappen
- waarheen worden mensen gebracht
- wat is er ter plekke te verwachten
- de verwachte duur van evacuatie
- vóór wanneer wordt men geacht vertrokken te zijn (ultimatum)
- kleine en ongevaarlijke huisdieren kunnen mee in de bus, mits in een geschikte kooi
- beperkte hoeveelheid bagage toegestaan: neem slechts een kleine tas per persoon mee met (warme) kleding, toiletspullen, flesje water en paspoort
- het huis afgesloten achterlaten (gas afsluiten, elektriciteit uitschakelen, buitendeur op slot, binnendeuren open)
- wanneer komt de volgende informatie en op welke wijze
- er is geen hulp bij het in- en uitstappen

Media:

- Bewonersbrief (alleen indien hier nog voldoende tijd voor is)
- Radio en tv (rampenzender)
- sms-bericht via sms-alert
- www.crisis.nl
- call center

4.3 Uitvoering

De vervoerders kunnen politiebegeleiding aanvragen bij (verwachte) drukte of bij spanningen, bijvoorbeeld over (te) veel bagage.

4.3.1 Treinvervoer

Binnen het gebied is geen spoorweg aanwezig. De treinen vanuit Nijmegen blijven rijden volgens de reguliere dienstregeling. Als nodig gaan er extra treinen rijden.

4.3.2 Busvervoer

Busvervoer geschiedt na afspraken met vervoersmaatschappijen, eventueel via provincie of ROT. Busvervoer hoeft geen gebruik te maken van speciale in- en uitgangen van de dijkring die voor hulpverleners worden vrijgehouden. Uitgangsstellingen zijn beschikbaar voor lege bussen. Er wordt wel gebruik gemaakt van konvooi-rijden.

In hoofdstuk 4.1.1 staat een overzicht met busroutes, opstapplaatsen, bestemd voor welke gemeente/postcode, vervoerder en bestemming. Er is ook een kaart beschikbaar met deze gegevens.

Buschauffeurs worden door de evacués gezien als 'de overheid' en dus als een belangrijke vraagbaak. Buschauffeurs moeten dus beschikken over de volgende informatie:

- Wat is de instructie aan de bevolking?
- Hoe veel bagage is toegestaan (en wat te doen met mensen met teveel bagage)?
- Welke huisdieren zijn toegestaan (en wat te doen met mensen met grote, gevaarlijke of te veel huisdieren)?
- Wat te doen bij paniek/onrust in/bij de bus?
- Wat te doen bij te veel of juist te weinig passagiers?
- Gegarandeerde aflossing na diensttijd / bij vermoeidheid
- Route, rijrichting, bestemming
- Nooit afwijken van route of stoppen op niet officiële opstapplaatsen, ook niet op speciaal verzoek
- hulpnummer voor buschauffeurs inrichten

5 Evacuatie niet-zelfredzamen

5.1 Strategie

In deze categorie niet-zelfredzamen wordt bedoeld: gevangenen in penitentiaire inrichtingen, patiënten van ziekenhuizen en cliënten in verzorgingscentra en andere mensen die niet in staat zijn (in geëvacueerde toestand) voor zichzelf te zorgen. (bijvoorbeeld mensen die thuis aan beademingsapparatuur aangesloten zijn)
Binnen de dijkring bevinden zich geen penitentiaire inrichtingen en ziekenhuizen.
De verzorgende organisaties en instellingen hebben allemaal hun eigen evacuatieplan, vaak volgens een hergroeperingsregeling. Instellingen kunnen aan de regio om bijstand vragen.
Evacuatie van instellingen heeft invloed op de wegcapaciteit en het gebruik van (voor hulpdiensten gereserveerde) uitgangen uit de dijkring.
Een compleet overzicht van de instellingen en contactpersonen is op te vragen via GHOR (Gegevens Onder Een Dak).

5.2 Communicatie

5.2.1 Contactgegevens en gemaakte afspraken

Contact met zorginstellingen is nodig voor communicatie over de verkeerssituatie en voor publieksvoorlichting. Deze verzorgen de instellingen zelf, via de eigen website, via Q&A's aan het call center en www.crisis.nl.

5.2.2 Publieksvoorlichting zorginstellingen

De politie of de gemeente verzorgt geen publieksinformatie over de zorginstellingen, dat doen de instellingen zelf. Onderstaande informatie dient ter doorverwijzing naar de betrokken instelling.

Doel: geruststelling familie van niet-zelfredzamen over opvang betrokkenen
Aan te leveren elementen aan voorlichting:

- Welke cliënt uit welke instelling is waarheen geëvacueerd
- Verdere informatie over bezoek e.d. is verkrijgbaar bij de instelling (website)

Media:

- www.crisis.nl
- call center
- brief aan cliënten thuiszorg via gemeente

5.3 Uitvoering

Bij de evacuatie van niet-zelfredzamen is een scala aan vervoersmiddelen nodig. Door de instellingen kan bijstand worden aangevraagd voor de uitvoering van de evacuatie: ambulances, taxi's, taxibussen, bussen, legertrucs, leger-ziekenauto's, begeleidende politievoertuigen (inclusief medewerker), etc.

6 Verkeersregulering

6.1 Strategie

De evacuatiecalculator laat zien dat de evacuatietijd zonder verkeersregulatie maximaal 7,5 uur duurt. Als er voor verkeersregulering gekozen wordt, dan is onderstaande strategie van belang. De verkeersregulering bij evacuatie betreft een speciale uitvoering van een normaal politieproces. Om ongestructureerde chaos bij een evacuatie te voorkomen kan de afvoer van verkeer worden gereguleerd. De toedeling van verkeer over de beschikbare wegen is van belang om files en wachttijden te voorkomen.

In dit hoofdstuk worden de benodigde verkeersmaatregelen en het beoogde effect beschreven. Als er alternatieven zijn, worden die ook benoemd. Er kunnen circulatieroutes worden ingesteld om de kans op verkeersstremmingen zo klein mogelijk te maken.
Bij de start van een evacuatie moet op basis van dit evacuatieplan een gedetailleerd verkeersplan worden opgezet. Denk daarbij aan:

- uitval van wegen, bruggen meenemen in verkeersplan
- werkzaamheden
- grote evenementen

6.1.1 Prioritering, tijdlijn, volgorde

De verkeersregulering wordt verzorgd door de politie.
Al in een vroeg stadium zullen de toegangswegen van en naar het getroffen gebied worden afgesloten. (Dit omdat de dijken in het gebied niet meer bereden mogen worden.)
Om een evacuatie in goede banen te leiden zal het gebied moeten worden afgesloten voor personen en voertuigen. Het ROT stelt een toegangsregime in.

Prioritering;
<u>In geval van overstroming vanuit Duitsland</u>
Volgorde van evacuatie ;
Millingen aan de Rijn, Kekerdom, Leuth, Erlecom, Ooij, Persingen.
Evacuatieroute **naar** gebied
Indien mogelijk via de Nieuwe Rijksweg (N325)naar de grensovergang Wyler, Kranenburg, Niel, Millingerstraβe, Nielerstraβe, Molenstraat naar Millingen aan de Rijn.
Evacuatieroute **uit** gebied
Crumpsestraat, Zeelandsestraat, of Botsestraat, Steenheuvelsestraat, Kapitteldijk, Thornsestreaat, St. Hubertusstraat naar de Nieuwe Rijksweg (N325).
Een overzicht van deze route is bijgevoegd in bijlage 1 (blauw op de kaart)

<u>In geval van overstroming van de rivier de Waal</u>
Volgorde van evacuatie ;
Ooij, Persingen, Erlecom, Leuth, Kekerdom, Millingen aan de Rijn.
Evacuatieroute **naar** gebied
Ooysedijk, Persingensestraat, Kouwedijk, Kruisstraat richting Ooij
Evacuatieroute **uit** gebied
Via de Sint Hubertusstraat richting Nieuwe Rijksweg (N325)
Een overzicht van deze route is bijgevoegd in bijlage 1 (rood op de kaart)

6.2 Communicatie

6.2.1 Crisiscommunicatie t.b.v. hulpverleners

Mondelinge en schriftelijke instructie aan verkeersregelaars hoe om te gaan met:

- aanhangers, caravans
- te veel spullen op het dak
- te veel mensen in een auto

Aanleveren aan verkeerscentrale Nederland (VCNL) - Instructie voor op matrixborden/rijstrookinformatiepanelen:

- Route-instructies op borden volgen
- Radio aanzetten op rampenzender
- Grens naar Duitsland is open/dicht

Bericht over einde verkeersregeling aan verkeersregelaars via portofoon of sms.

6.2.2 Publieksvoorlichting

Communicatie politie met pompstations over:

- resterende voorraad
- bevoorrading
- signalering aan publiek als voorraad op is: bij pompstation zelf en via de radio.

In geval van dijkdoorbraak
Informatie over mogelijke calamiteit die acute respons behoeft dient onmiddellijk via alle matrixborden en via sms-alert te worden uitgezonden.

Gewenst effect: mensen zoeken direct een veilig heenkomen
Boodschap:

- waar is de dijk doorgebroken
- waar is het veilig
- wat moeten de mensen wel en niet doen

Media:

- rampenzender (auto) radio
- sms-bericht via sms-alert

6.3 Uitvoering van Afzetting

Totaal (gelijktijdig, zonder aflossing) nodig voor uitvoering:
11 politiemedewerkers / verkeersregelaars
24 hekken
6 borden model 51 (geslotenverklaring)

6.3.1 Taken en maatregelen binnen gebied

Om het gebied af te sluiten, dienen de volgende maatregelen te worden getroffen. Deze kunnen in eerste instantie door politiemensen worden uitgevoerd. Later kunnen deze afsluitingen door de gemeente of een andere organisatie worden overgenomen.

afsluiten Ooijsedijk VOOR de Dijkgraaf van Wijkweg (let op bij 17,40 boven NAP bij Lobith wordt Dijkgraaf van Wijkweg door coupure afgesloten)
(2 personen – 4 hekken + bord model 51)

afsluiten St. Hubertusweg – Nieuwe Rijksweg
(3 personen – 8 hekken + bord model 51)

afsluiten Zeelandsestraat / Grűner weg (Dtsl)
(2 personen – 3 hekken + bord model 51)

afsluiten Hoefseweg – Nielerstrasse (Dtsl)
(2 personen – 3 hekken + bord model 51)

afsluiten Heerbaan – grensovergang Duitsland)
(2 personen – 6 hekken + 2 borden model 51)

6.3.2 Taken en maatregelen buiten gebied

Er zijn nog geen afspraken met Duitsland gemaakt.
Met de gemeente Nijmegen is afgesproken dat er een opvanglocatie wordt ingericht in de Jan Massinkhal aan de Nieuwe Dukenburgseweg 5, in Nijmegen
ook met defensie zijn afspraken gemaakt.

6.3.3 Definitie uitgangen en routes autoverkeer

De volgende uitgangen uit de dijkring zijn beschikbaar:

1.	Nieuwe Ubbergseweg	richting Nijmegen
2.	Beekmansdalseweg	richting Nijmegen
3.	Ubbergse Holleweg	richting Nijmegen
4.	Oude Holleweg	richting Berg en Dal
5.	Nieuwe Holleweg	richting Berg en Dal
6.	N325 Nieuwe Rijksstraatwg	richting Duitsland
7.	Grunerweg	richting Duitsland
8.	Molenstraat	richting Duitsland
9.	N840 Heerbaan	richting Duitsland

6.3.4 Verbindingsafspraken

Behalve de bestaande afspraken:

- Regionale of locale crisiscoördinatiecentra worden via de regionale meldkamer geregeld.
- C2000 met hulpdiensten in groepen

7 Afsluiting, toelating en bewaking van het geëvacueerde gebied

7.1 Strategie

Inwoners van een dijkring kunnen nooit gedwongen worden hun huis te verlaten, ook niet wanneer een noodverordening van kracht is. Daarom is bewaking van het geëvacueerde gebied belangrijk om plundering en andere ongeregeldheden te voorkomen.

De afsluiting, toelating en bewaking bij evacuatie betreft een speciale uitvoering van een normaal politieproces. Het ROT zal een toegangsbeleid maken en door het RBT laten accorderen. Dit zal dan door de hulpdiensten worden uitgevoerd. Afsluiten en bewaken van de evacuatiewegen zorgt voor een te handhaven regulering van het ingaande en uitkomende verkeer. Na het evacuatiebesluit zal de politie toezicht houden op de te evacueren gebieden.

De afsluiting van het gebied, welke wegen het betreffen, is in hoofdstuk 6.3.1 beschreven.

7.2 Communicatie

7.2.1 Alarmering hulpverleners in geval van dijkdoorbraak

In het geval van dijkdoorbraak worden alle hulpverleners gealarmeerd om het gebied te verlaten. Sirenes vormen het ontruimingssignaal voor hulpverleners.

7.2.2 Informatie voor bewakers

Bewakers hebben de volgende informatie nodig:

- Hoe om te gaan met achterblijvers: maak onderscheid tussen niet-bereikte mensen (geef hen de kans alsnog te vertrekken) en bewuste thuisblijvers (geef de regels door)
- Wat te doen in geval van plundering en andere ongeregeldheden
- Hoe krijgen ze informatie, bijvoorbeeld via portofoon?
- Informatie over gevaarlijke stoffen oif gevaarlijke situaties

7.2.3 Informatie voor evacués wat betreft het afgesloten gebied

Gewenst effect:

- Instructie aan bevolking dat terugkeer in het gebied niet mogelijk is.
- Vertrouwen wekken dat huis en haard bewaakt worden

Elementen aan te leveren aan voorlichting:

- Gebied is op slot en wordt bewaakt
- Ontheffing om het gebied te betreden wordt alléén verleend op grond van toegangsbeleid vastgesteld door RBT
- Ontheffing is aan te vragen bij [...]

Media:

- www.crisis.nl
- nationale radio en tv (veel evacues bevinden zich namelijk buiten bereik van de locale rampenzender)

- folders, posters en lichtkrant en voorlichting die aanwezig is op opvanglocaties

7.2.4 Informatie voor achterblijvers

Gewenst effect: afhankelijk van de situatie wel/niet alsnog evacueren

- Boodschap bij water op de uitvalswegen of onveilige omstandigheden
    - Blijf zitten waar u zit
    - Gooi (wit) laken uit het raam om aan te geven dat u in het huis aanwezig bent
    - Meldt u indien mogelijk via radio/telefoon 0900 8844.
- Boodschap bij geen water op de uitvalswegen en veilige (weers)omstandigheden
    - Kom er indien mogelijk alsnog zelf uit.
    - Indien u opgehaald wil worden, gooi laken uit het raam, wij komen u zoeken
    - Meldt u indien mogelijk via telefoon 0900 8844.
- Media:
    - Radio
    - TV
    - Internet
    - Sms-bericht: via sms-alert is in dit geval zeer geschikt (totdat de stroom is uitgevallen)

7.3 Uitvoering

7.3.1 Organisatie capaciteit en aflossing

Voor de afzettingen zijn ongeveer 12 personen nodig. Vanuit welke discipline deze personen geleverd worden moet binnen het ROT / RBT besloten worden.

7.3.2 Taken en maatregelen

Veiligheid van de uitvoerenden staat voorop.
De Chef Bewaken en Beveiligen van het SGBO politie is in het bijzonder belast met de coördinatie van de werkzaamheden.

8 Contactgegevens

Contactgegevens kunnen tevens worden verkregen via het Provinciaal Crisis Centrum (PCC) Gelderland.

8.1 Defensie

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Regionaal militair Commando Oost	*0341 476733*	*06-53383685 (24 uur)*
Nationaal Noodnet telefoon	*34615 34616*	

8.2 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

- evacuatie van vee

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	*045-5354232*	*06-53383685 (24 uur)*
Piket LNV Centraal en Oost	*070-3785090*	*0570-668884*
Nationaal Noodnet telefoon	*52282*	

8.3 Dierenambulance Nijmegen

- assistentie evacuatie huisdieren;
- opvang huisdieren bij evacuatie;
- voederen dieren in ontruimde gebied.

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Dierenambulance Nijmegen, Thijmstraat 121 6531 CP Nijmegen	*024-3550222 (alarmnummer)*	

8.4 Rijkswaterstaat

- waterstaatkundig advies;
- transportdiensten op het water en op de weg;
- regeling scheepvaartverkeer.

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Alarm en berichtencentrum	*026-3642747*	*026-3640650 (24 uur)*
email	*berichtencentrum@don.rws.minvenw.nl*	

8.5 Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Nationaal Trainings Centrum	*Tel: 0255-545858*	*026-3640650 (24 uur)*
Leitstelle für Feuerschutz und Rettungsdienst des Kreises Kleve	*Tel: 0049- 2821- 7710*	

8.6 Veiligheidsregio

Rampenzender: 103,50 FM (Omroep Gelderland)

Functie	Telefoonnummer 1	Telefoonnummer 2
Liaison politie	*06 10130531*	*024 3276116*
Hoofd veiligheidsbureau	*0653644193*	

8.7 Bus- en taxi vervoer

Als normaal.

8.8 Gemeentelijk

8.8.1 Contactgegevens gemeenten

Contactpersoon 1	Telefoonnummer	Contactpersoon 2	Telefoonnummer
AOV	*06 53981661*	*AOV*	*0653981660*

8.8.2 Voorlichters

Contactpersoon 1	Telefoonnummer	Contactpersoon 2	Telefoonnummer
Coördinator	*06 18948380*		

8.9 Opvanglocaties buiten dijkring

Contactpersoon 1	Telefoonnummer		capaciteit
Jan Massinkhal Nijmegen	*024-3564260*		*Doorverwijslocatie*
Americahal Apeldoorn	*055 3662662 055 5802700*	*Laan van Erica 50 Appeldoorn*	*6000*
Sportcentrum Papendal	*026-4837911*	*Papendallaan 3 Arnhem*	

Kaarten

1. Kaart voor overzicht:
- dijkring
- hoofdwegen (met namen)
- bedreigd gebied met globale overstromingsinformatie (maximale inundatiediepte en Verstreken tijd (na dijkdoorbraak) tot de eerste inundatie)

2. Kaart voor busroutes, eventueel met detailkaarten:
- Hoofdwegen en provinciale wegen, hoofdkernen (plaatsnamen)
- Code en nummer van wegen (A, N)
- Busroutes met opvallende kleur
- Richting aangeven bij busroutes
- Richting van opvangcentrum (inclusief aangeven plaatsnaam, naam opvang)
- Opstapplaatsen aangeven, inclusief parkeerstrategie (=vaccinatieplaatsen)

3. Kaart voor verkeersplan:
- Afgesloten wegen + andere maatregelen (detailkaartjes)
- Uitgangen uit dijkring nadrukkelijk aangeven
- Hulpverleningsroutes voor in- en uitgaand verkeer (bijvoorbeeld parallelwegen langs snelwegen) met uitgangsstellingen